

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 16 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za jeden mesec 1 glđ.40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za jeden mesec 1 glđ.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 245.

V Ljubljani, v soboto 24. oktobra 1896.

Letnik XXIV.

P. n. volilcem velikolaškega, ribniškega in kočevskega okraja!

Dne 29. t. m. Vam je stopiti na volišče ter si izbrati poslanca za deželni zbor namesto prerano umrlega zaslužnega poslanca kanonika Kluna.

Podpisani osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke se je obrnil pismeno do svojih zaupnih mož v Vašem okraju za mnenje, katerega moža si izberó, da ga katoliško-narodna stranka postavi kot svojega kandidata za dopolnilno volitev. Na podlagi skoraj soglasnih odgovorov zaupnih naših mož priporoča podpisani odbor kot kandidata za dne 29. t. m. vršečo se dopolnilno volitev v deželni zbor gospoda

Ignacija Merharja,

posestnika in župana v Dolenji Vasi pri Ribnici.

Naš kandidat se je izjavil, da hoče, ako bi bil izvoljen, po vzgledu svojega prednika poslanca Kluna truditi se prav posebno za gospodarske koristi svojega volilnega okraja, katerega razmere tem bolje pozna, ker živi vedno v onem okraju. Neosnovano je in značilno za nasprotno stranko, da uprav sedaj še njeni agitatorji trosijo okrog laži, kakor da bi bil prejšnji gospod poslanec za odpravo krošnjarstva, s katerim se peča veliko prebivalcev tega volilnega okraja.

Ravno s tem se agituje od nasprotne strani tudi proti kandidaturi gospoda Merharja. Ravno nasprotno je resnica. Noben poslanec se v državnem zboru ni toliko trudil za pravice in koristi krošnjarjev, kakor pokojni poslanec Klun, in nobeden ne bo imel lepše prilike, v tem oziru delovati, kakor naš kandidat, ki od mladega živi v onem okraju in so mu zlasti tudi razmere krošnjarjev dobro znane.

Naš kandidat je neodvisen na vse strani, vzet iz srede volilcev, kmetovalec, torej bo gotovo umno in uspešno zastopal koristi kmetov volilcev.

Podpisani odbor je zato prepričan, da bode večina gg. volilcev dne 29. oktobra oddala svoje glasove županu iz Dolenjevasi g. Ignaciju Merharju.

Priporočamo tudi gg. volilcem, da do zadnjega vsi pridejo na volišče, ter da ondi ostanejo do konca, ker ako pride do ožje volitve, morejo biti vsi naši volilci na svojem mestu. V slogi je moč in to slogo priporočamo gg. volilcem tudi za to volitev. Čuje se tudi, da pride oni dan mnogo nasprotnih agitatorjev v Kočevje. Mi se trdno zanašamo, da vsi naši volilci ostanejo res volilni možje, ki poznajo svojo volilno dolžnost in se ne dajo nikomur strahovati, najmanj takim, katerim so koristi kmetov — zadnja briga.

Pogumno torej v volilno borbo in zmaga bo naša!

V Ljubljani 23. oktobra 1896.

Osrednji volilni odbor
katoliško-narodne stranke.

Ratio Mac Nevinensis.

V Celovcu, dne 22. okt.

VI.

V št. 219. priobčil je „Slovenec“ rekurz, kojega je vložil na deželno vladu naš rojak gosp. M. Stih radi obsodbe, koju si je stekel pri c. kr. okr. glavarstvu celovškem zaradi svojega govora na Trati pri Glinjah.

Gosp. Stih je proti Mac Nevinovemu nasilstvu nastopil občepestavno pot priziva na višjo inštancijo in od le-te pričakoval zadoščenja za storjeno mu krivico in javne rehabilitacije svojega neomadeževanega imena. In pričakal jo je! V rokah imamo dekret, s kojim je slavna deželna vladna rešila omenjeni rekurz. Zadovoljni smo z vspehom, toda najodločneje moramo grajati uradno pačenje oziroma uradno nezmožnost našega lepega slovenskega jezika. Za eksemplur uradne slovenščine pri c. kr. okrajnem glavarstvu celovškem naj se nam dovoli, da omenjeni odlok prijavimo dobesedoma po izvorniku. — Slove tako-le:

St. 26.940

Gospodu Martin-u Stih-u
posestniku u

Sv. Janiž-u

S tuuradno razsodbo dne 17/9. l 1896 št. 23506 ste bili obsojeni na kazen 50 fl. zaradi prestopka § 11 c. naredbe 20/4. l 1854. št. 96. d. Z. — Visoka deželna vladna je uslišala z

LISTEK.

Razmotrivanja mračnjakova.

Junak! Kedo ga ne občuduje? Pozni rodovi še stavijo ga otrokom svojim v vzgled.

V prvi vrsti diči ga pogum. Toda marsikaj, kar se kaže na zunaj kot pogum, ima, ako pogledamo bliže, čisto druge vzroke, kar vidimo tudi pri interpelaciji Ferjančičevi radi potresnih doklad uradnikom, o kateri trdijo zvedenci, da je bolj neka ouvertura za prihodnje državnozbornske volitve, pri katerih bode poslanec Ferjančič zelo potreboval uradniških glasov v Ljubljani. Zaradi tega je baje dr. Ferjančič v tem slučaju prevzel nalogo ljubljanskega drž. posl. Kušarja.

Največji pogum pa je zatajevanje samega sebe, torej tudi največje junaštvo.

V tem zatajevanju pa se vadi sedaj naša narodno-napredna stranka.

Na to misel mora priti vsak, kedor le nekoliko resnim smatra vse to, kar nam je dosedaj govorilo glasilo te stranke.

Kako silno je napadalo Hohenwartovce, kako je iskalo povsodi nemčurstva.

Sedaj pa strastno dela za navdušenega Hohenwartovca, dela v družbi najhujših nemčurjev.

Zlobni jeziki imenujejo seveda tako početje škandalozen oportunitizem, navdušeni naprednjaki pa gotovo vidijo v njem veliko junaštvo.

Posebno značilno je za te napredne junake, da se jim je na stran postavil Turjaški gospod z vsemi svojimi uradniki, ter strastno dela za liberalnega kandidata.

Pač mnogo je bilo mej Turjačani junakov. Do gležnjev gazili so kri sovražnikov in najljubša gedba bil jim je glas bojne trombe. — Časi se spreminjajo.

Jeden sedanjih potomcev te slavne rodbine odložil je železni oklep, ter rajši izkazuje svoje junaštvo z agitacijo za liberalnega kandidata.

Kaj je njemu kri!

Tudi volilni cviček je prav poseben sok, in iz mogočnih „štefanov“ teče na njegov račun skozi suha grla njemu udanih volilcev. Bojno trombo pa času primerno nadomeščajo hripave harmonike, katerih hreščeči glasovi v nemajo v srcih volilcev junaštvo.

In res, mnogo junaštva treba, da voli kmet liberalnega gospoda, ki je po volji graščaku.

Toda, saj je tudi liberalni kandidat pravi junak, in diči ga dragocena lastnost starega junaka Moltkeja, kateremu so prideli častni priimek „der grosse Schweiger,“ — tudi on pridno molči v drž. zboru.

Taki kandidatje pa so prav po všeči imenitnim gospodom. Od tod navdušenje Turjačana za njega.

Kam bi pa tudi prišli, ko bi v javnih zastopih sedeli samo možje, ki se ne ustrašijo spregovoriti rezke besede!

Kako rezke so besede, ki jih je svoje dni zapel jednemu Turjačanov, Anastaziju Grünu, nekdo v obraz:

Wenn im Grafensaal der Bauer
Düstern Aug's es rings erblickt,
Was ihm vom Verdienste sauer
Hat der Gutsherr abgezwicket,
Alles in Gesetzes Grenzen,
Alles nach dem summum jus,
Das man oft nach alten Sentenzen
Als summa injuria schelten muss.

Kaj tacega je jako neprijetno, mnogo bolje je, boriti se proti klerikalcem:

Nur recht' losschlagen über die Pfaffen,
Aber ja nicht gegen ihn mit den selbigen Waffen!

V takem boju se nemški plemič vedno lahko zanaša, da mu bode ščit in sulico nosil „Slovenski Narod“, toda

Es mangelt dessen Gepolter durchaus an Saft und Kraft,
Und nur im Phrasendreschen liegt seine Meisterschaft.

Tako so se našli vsi junaki in združili v znamenju volilnega cvička. Hohenwartovcem strupeno sovražni „Narod“ vzdignil je na svoj ščit Hohenwartovca Višnikarja, in Nemci prizadevajo si na vse

ukazom dne 4/10. l 1896 števil 12757 vaš rekurz in je odpravila tuoradno razsodbo ker ni po zakonu utemeljena.

C. k. Okraino poglavarstvo
u Celovcu dne 13. Octobra 1896.

Za c. k. deželnega vladnega svetnika

Rainer I. r.
C. k. o. Comm."

O stvari sami nimamo ničesar pripomniti. Odlok sam zadosti jasno govori. Gospod Štih se je oprostil, ker razsodba prve inštančije „ni po zakonu utemeljena.“ Ta razsodba bila je tedaj protizakonita, protizakonito postopanje gosp. okr. glavarja, ki je gospodu Štihu po nekem svojem, bizantinsko mu udanem uradniku jedenkrat za vselej zabičal: „Ich kenne meine Gesetze!“

Protizakonito bilo je tedaj ravnanje onega Mac Nevina, ki je nekoč kot volilni komisar nad nekim volilcem, ki je hotel ostati v volilni dvorani in paziti nad rednim poslovanjem pri volitvi, v svoji moččnosti zarenčal: „Ich dulde keine Kontrolle!“

Ali ni bila protizakonita tudi grožnja istega „plemenitega“ moža, katero se je drznil izustiti meseca novembra leta 1892 nekemu znanemu slovenskemu županu v obraz, rekoč: „Ich werde es so weit treiben, dass ich Sie noch um Haus und Hof bringe!“ — in to radi tega, ker se dotičnik ni hotel klanjati brezvestnemu zistemu gospoda Mac Nevina, ampak je bil in ostal trd in neizpros, mož jeklen! Vpričo tako klasičnih dokazov o vseskozi „zakonitem“ poslovanju gospoda celovškega okrajnega glavarja, nam ne treba opozarjati na mnogovrstne praktike, s kojimi je slavnoisti gospod za letošnjih deželnozbornih volitev skušal zadušiti kal zdravega in krepkega probujenja in političnega gibanja mej Slovenci na Koroškem.

Škoda le, da je tak mož 400 let prepozno prišel na svet. Kako vspodbudno bi bila njegova „železna“ roka gladila kmeta-tlačana po hrbtu, od naporne dela skrivljenem! Morda bi bili pa kmetski „nezadovoljniji“ izza tiste dobe krutih sil premogli še tudi zanj dva sežnja na debelo predenega lanu in našli še kako vejo, za kojoj bi se bil dal pripravno privezati. Tako so za časa kmetskih vojsk skazovali razjarjeni kmetje-vstaši svojo udanost tistim graščakom, katerim je bila jedino merilo pravičnosti moč lastne pesti in število vojnih in krvi željnih hlapcev!

Toda kmetski stan je od tedaj že napredoval; napredoval je gmotno, še bolj pa duševno. Tako je prišlo, da dandanašnji že v prav mnogi priprosti rovtarski koči nahajaš večje in globlje duševne izobrazbe, nego v marsikaterih visokorodnih krogih. Svet se obrača; nižji ljudski sloji se ponosno dvigajo in hrepené po višjem, med tem ko stari privilegovani stanovi propadajo in se vedno globlje udirajo v zijajoče brezno fizične in intelektualne propasti. Jaki so današnji časi in bodočnost bo te poteze v družabnem obrazu še uglobila in poostrila, preko ljudij pa, katerim so še sedaj srednjeveško

viteštvo in njega „kreposti“ vzor in ravnilo za njihovo delovanje, bode prešla na dnevni red.

O tem naj bi premišljeval nekoliko naš veleoblastni Mac Nevin. Vsekako bi bilo to bolje zanj, nego zatiranje in preganjanje koroških Slovencev. Vzlasti kečar si privošči zopet par dnij počitnic — so ljudje, ki trdó, da jih ima povprek pet dnij na teden — naj mesto puške vzame v roke kako socialno knjigo in kmalu se bo sam prepričal, da ljudje njegovega kroja in njegove nadute nevednosti niso več za sedanjí čas, da so se že precej davna preživeli in bi se morali umakniti novim, po duhu in naziranju mlajšim in boljšim močem.

Ne samo v državnopravnem in socialnem, ampak i vseh drugih ozirih izpedivajo nova načela stare, otrple zisteme; s slednjimi padajo tudi njih nositelji.

Stara aristokratska vladna maksima je skoraj povsodi že podlegla mladeniško-krepkemu demokratičnemu geniju. Le tu pa tam, v kakšnem zakotnem gorskem kraju ali pa, kjer ljudstvo še ni dosta probujeno, ohranilo se je še starokopitno vladno načelo. Toda tudi v takih krajih le radi tega, ker je spojeno z osebo kakega merodajnega vladnega funkcionarja.

Prav taka je v okraju c. kr. okrajnega glavarstva. Sedanji glavar gospod Mac Nevin reprezentuje obnemogli absolutistični zistem; tok sedanjega časa mu je tuj. Prostost in sloboda ljudstva, utemeljena v državnih zakonih izza leta 1867, se zanj nahajata samo na — papirju. Zate ni čuda, ako narod, bivajoč v c. kr. okrajnem glavarstvu celovškem, mrmra in svoji nezadovoljnosti ob raznih prilikah daje duška. Kaj pomenja splošna nezadovoljnost ljudstva, nas uči občna zgodovina. To naj bi upoštevala tudi slavna vlada in preudarila, kaj je za državo večje važnosti, ali ohranitev ljudskega miru ali pa — gospod Mac Nevin? Sapienti sat! —r—

Volilni shod v Cerknem na Goriškem.

(Izv. poročilo.)

V saboto 17. t. m. popoldne pripeljal se je v Cerkno drž. in dež. poslanec č. g. dr. A. Gregorčič naravnost iz Dunaja. Že v Planini pozdravljali so ga topiči ter naznanjali Cerkljanom, da se bliža toliko zaželjeni poslanec. O prihodu v vas ponavljali so topiči svoj pozdrav; zastave raz vseh hiš so kar iznenadile g. poslanca. Občinski zastop in č. duhovščina so primerno tolmačili pozdrav in veselje ljudstva. Zvečer so čitalniški pevci svojega častnega člana razveselili s svojo umetnostjo. V nedeljo zjutraj pripeljala sta se tudi gg. državni poslanec vskr. grof Alfred Coronini in deželni posl. dr. H. Tuma, oba primerno pozdravljena.

Popoldne ob 3. otvoril je g. poslanec dr. Greg v čitalniški dvorani volilni shod ter pozdravil došle, katerih je bilo nad 200. Škoda, da niso vsi imeli prostora. Predstavil je vladnega zastopnika visokorodnega grofa Marenzija, okrajnega glavarja tolminskega, in oba tovariša poslanca. Po predlogu g. kaplana bili so izvoljeni predsednikom zborovanja A.

Ravnikar, veleposestnik in podžupan, Jakob Tušar, trgovec in župan podpredsednikom, Anton Kosmač, posestnik in starašina zapisnikarjem.

Predsednik se zahvali za čast, povdarja skrb g. poslanca, ki je celo z Dunaja prišel v našo zupščeno vas, poročat, kako brani naše pravice; pozdravi vse ter da besedo g. poslancu. V 7 četrturnem poročilu razložil je razmere v dež. in drž. zboru, svoje in svojih tovarišev delovanje v obeh zbornicah.

Vsebina je ob kratkem ta:

V deželnem zboru imajo slovenski poslanci težavno stališče, deset jih je proti desetim italijanskim poslancem. Če hočejo kaj doseči, morajo se prej pogoditi z italijanskimi poslanci, potem večinoma vsi skupaj glasujejo za ali zoper. Hribovski okraj imajo veliko potreb, ceste, vodovodi, šole, okrajni zdravniki, olajšanje občin gledé šol in cest. Dežela naj bi pomagala. Pa italijanski poslanci nasprotujejo temu, ker baje plačujejo Lahi več davka, pa nimajo toliko potreb. Pa to ni res, posebno ker se mora mesto Gorica izvzeti. Za vsako potrebno podporo stavijo prav nepotrebne pogoje. Ker Lahi imajo povsod zdravnike, nam jih ne privoščijo. Predlog o tem se bo stavil v imenu vlade. Gledé šol predlagali so slovenski poslanci deželni šolski zalog, pa radi mesta Gorice so italijanski poslanci nasprotni. Občine bi bile olajšane radi razlike pobiranja naklad. Tolminski okraj plačuje samo za šole 55 odstotkov, Gorica pa za vse potrebe ne cele 40 odstotkov. V Gorici so državni in privatni zavodi. Mesto naj tedaj pomaga. Slovenski poslanci so se prizadevali za vreditev domovinske postave, pa radi italijanskih poslancev dotični odsek še vedno predlogo študira.

Lahi se ponašajo, da jih mora vlada podpirati, ker oni zastopajo inteligenco in kapital.

Natanko je razložil svojo in tovariša Coroninija taktiko v državnem zboru, prestop in njega vzroki iz Hohenwartovega kluba v slovensko-hrvatski klub. Najbolji bi bil jugoslovanski klub, v katerem bi bilo po novih volitvah blizu 30 poslancev. V verskem oziru se slovensko-hrvatski klub naslanja na konservativce, v narodnem na Čehe.

Trgovinska pogodba z Italijo je škodovala Primorju. Postava o pregledovanju zemljiškega katastra, o osebnem dohodninskem davku bota našim kmetom olajšali davčno breme. Volilna reforma je pravična, za naše razmere so boljše indirektno ko direktne volitve.

Krščanski socijalisti skrbijo za obrtnika in kmeta. V kakih 14 dnevih bo menda vlada predlagala postavo o kmečkih zadrugah. Ta je potrebna. Ker bodo ovire v drž. zboru, naj ljudstvo samo osnuje zadruge; posebno ker so Cerkljani bili že v prejšnjem shodu dobro o tej reči poučeni. Volilci naj izrečejo sodbo.

Predsednik se iz srca zahvaljuje g. poslancu za tako zgovorno in temeljito poročilo. V imenu volicev izraža g. poslancem posebne želje. Ker ljudstvo toliko plačuje, naj se vlada tudi bolj ozira nanj. Doklade velike, zanemarjene ceste. Preloži naj se cesta na Kranjsko. Nezakonski sinovi se oproščujejo

kriplje, pomagati „Narodovemu“ Slovencu do zmage.

V svojem glasilu pa zatrjujejo napredni gospodje, da rabijo zgolj nedolžna sredstva.

Navadno imajo znameniti junaki svoje himne.

Naprednim junakom bila bi zelo prikladna sledeča:

Golobček, čedna stvarica,
Vsak naprednjak te rad ima,
Nedolžni pri volitvah vsi
Smo naprednjaki, kakor ti!

Ali ker tako zastarelo obliko dandanes že zasmehuje vsak prvošolec, izrazimo to misel v malo modernizovani obliki:

Napredna zastava.

Golobec beli, sinji zrak
Prekrepko reže ti perut;
Ponosno zrem te, naprednjak,
Ker vedno tebi sem jednak,
Če boj divja krog mene ljut;
Saj čista naša je zastava!
Zaupno vanjo zre Turjak,
Čegar gospodje vedno
Branili so tako vzgladno
Slovenskega naroda prava!

Mi pa rečemo s starim Turjačanom, Anastazijem Grünom:

Zerfetzt ist das Panier, drum Ihr Euch reih!

Južna Afrika.

Spisal P. Emanuel Drevenšek.

(Dalje.)

XII.

Ozrimo se sedaj še nekoliko na kraljestvo Inhanambane. Potem, ko je Silveira, kakor smo že povedali, krstil kralja te države in zapustil deželo, sta njegova tovariša Fernandez in Akosta nadaljevala veselo dele preobračanja z veliko vnemo, pa nju trud je bil zastoj zaradi toposti in vnečnosti domačinov, ki so sicer poslušali krščanski nauk in se tudi dali krstiti, pa pri vsem tem obdržali so svoje praznoverne in neumne navade.

Akosta, kateri ni mogel vročega podnebja prenašati in skoro nikdar ni zapustil postelje, vrnil se je v Indijo, Fernandez pa je sklenil zasledovati neustrašeno svoj cilj in naj bi ga tudi bolezen popadla ter spravila v grob. Zidal je Materi Božji posvečeno cerkev, da bi domačine privadil krščanskih navad in šeg, prepovedal jim je imeti po več žen in druga dejanja, ki se ne zlagajo s krščanstvom. Pred vsem pa je karal kralja, ki je skušal ohraniti pri svojih podanikih stare predsodke, ki so poviševali njegovo moč, zlasti pa prazno vero, da zamore

kralj zapovedovati vetru in dežju.* Misijonar bil je tako vnet, da je jedenkrat vse priprave za daritev malikom razdril in pohodil, s tem pa je tako hudo ljudstvo razdražil, da je zgrabilo za orožje in bi ga bilo usmrtilo, ako bi ne bil kralj, boječ se Portugalcev, vmes posegel.

Kraljevim svetovalcem bil je oznanjevalec svete vere sila zoper in zato so ga skušali na drug način s pota spraviti. Dolžili so ga čarovalje in svojo tožbo podpirali s tem, da ima neko knjigo (mislili so njegov brevir), v kateri često bere in jo za svet vprašuje, in da se poslužuje cerkvenega orodja, da spolni to, kar knjiga veleva, da ljudstvo slepi. Da bi ga vjeli, zato so sklenili vse čarovništva sumne ljudi poloviti in njih stanovanja preiskati in vse za čarovništvo služeče predmete odvzeti. Svetovalci, ki

* Kralju vsled njegove kraljeve službe ne pristoja le oblast nad vsemi ljudmi, ampak tudi nad naravnimi silami. Na njegovo povelje se menjajo letni časi in prihaja dež ali solnce. Ako n. pr. v deželi velika suša vlada, obrne se ljudstvo na kralja, proseč ga pomoči. Res, smešno je, kako se ta „gospodar narave“ izvleče iz tega neprijetnega položaja. Kralj motri s kritičnim očesom nebo in po tem se mu včasih zljubi, dežja takoj ne dati, ampak ga odlašati. In če se vlije potem plaha, gleda vladar samozavestno svoje ljudstvo, češ: kaj vse zamorem. Če pa dežja le ni in ga le ni, potem koga obsodi k smrti in priprosto ljudstvo je zadovoljno.

vojaške službe, kmetiki pa morajo vsi služiti. Vodna moč bi se lahko uporabila za mnogotero obrtno podjetje, pa železnice so predaleč, vsaj jedna naj se gradi skozi Tolminko. Za potrebni vodovod naj država pomaga s polovico. Močvirni travniki naj se osušijo. Vasi Plužne in Otalež potrebujejo vodovod. Zupanstva so preobložena, naj tedaj vlada prispeva plači tajnikov.

Nadalje priporoča predsednik poslancema ustanovitev jugoslovanškega kluba na kršč.-socijalnem in narodnem temelju po starem geslu „vse za vero, dom, cesarja.“ Potem prebere zapisnik zjutanje izvanredne občinske seje, v kateri so bili jednoglasno izvoljeni častni udom cerkljanske občine gg. poslanci dr. Gregorčič, grof Corotini, dr. Tuma in c. kr. okr. glavar Marenzi. Zivahno odobravanje. — Posebno grof Marenzi je vreden vse časti, ker je v resnici pravi vzgled za blagor ljudstva vnetega glavarja. Mej tem ko je učitelj iz Gorenje Trebuče gg. poslanecem priporočal grahbo ceste čez Ščuro in zvezo z erarno cesto na Kranjskem, so se ljudje počasi razšli in shod se je končal v splošno zadovoljnost vseh.

Mej tem so Cerkljani prekrasno razsvetili svoje hiše, kakor imajo navado le ob prihodu visocega gosta n. pr. višjega pastirja. Vse je bilo veselo in zadovoljno.

Ob 7. uri začel se je zabavni večer, katerega je priredila čitalnica v čast gostom poslancem, in je obsegal petje, govor, igro in prosto zabavo. Gg. posl. Tuma in glavar sta že prej odšla. Drž. poslanca sta se pa v ponedeljek popoldne odpeljala preko Škofje Loke na Dunaj, izpolnjevati svojo poslansko dolžnost.

Državni zbor.

Dunaj, 23. oktobra.

Vlada je predložila predlogo glede prodaje drž. neprémičnin, katere uporablja vojaška uprava, in uporabe dotičnih odškodnin.

Posl. Haase in tovariši interpelirajo min. predsednika zaradi gospodarskega boja Čehov na Moravskem proti Nemcem.

Po nekaterih drugih interpelacijah zbornica nadaljuje debato o domovinskem zakonu. V obravnavi je § 2.

Posl. Gross pogrša v izjavi vladnega zastopnika zagotovila, kaj namerava vlada storiti glede zavarovanja za starost in slučaj onemoglosti. Govornik se boji, da se bode to vprašanje odlašalo leta in leta, ter naglašja nejasnost zakona. Vsaka občina bode skušala utajiti desetletno bivanje dotičnika v občini, in zato treba jasnejšega besedila. Popolnem nejasno pa je, kaj je prostovoljni prenehljaj bivanja. Občine v tem oziru niso nepristranske. Zbornica mora sklepati jasne zakone; ker pa ta načrt ni jaseh, torej naj se vrne odseku, da ga predela.

Posl. Pechka priporoča § 2., ter ugovarja, da bi bila mesta preveč obremenjena po novem zakonu. Kdor je nad 10 let v kaki občini, ta je že toliko marljiv, da ne bode navadno iskal ubožne podpore od občine. Mesta itak laglje skrbe za reveže, ko kmečke občine.

so bili za ta posel odbrani, šli so proti cerkvi z velikim loncem, da bi vanj spravili čarovniško orodje in je potem zažgali in uničili. Fernandez pa jim je šel že pred cerkvijo nasproti, vsprejel jih je osorno in ko so le dalje šli, razbil jim je lonec. Ta predrzen čin razburil je ljudstvo tako, da je videl kralj, da mora misijonarju odtegniti svoje varstvo in tako ga prisiliti, da hitro hitro zapusti Tonge in se poda na portugalsko ozemlje. Kmalu po njegovem odhodu zadušilo se je komaj zasejano seme krščanstva v Inhambane.

Ista nevarnost pretila je tudi v Monomotapi, koder je cesar velel, da morajo vse tiste domačine, ki so dan pred Silveirino smrtjo bili krščeni, pomoriti. Ta ukaz pa se ni izvršil, ker so mu nekateri bukazi, kakor so velikaše države imenovali, resno odsvetovali. Pripomnili so namreč knezu, katerega je sedaj le slepa strast vodila, da on sam in veliko glavarjev ravno tako smrt zasluži, kakor nižji podaniki, ako je to pregreha, glavo si z vođo obiliti dati. Ko so čez nekaj dnij prišli v mestu stanujoči Portugalci k njemu in mu zaradi nedolžne umorjenega misijonarja, ki je iskal le blagor ljudstva, žugali z jezo Božje in kraljevo osveto, se je cesarja polastil tak strah, da ni le obeh Mohamedanov, ki sta pred vsemi svetovala umor misijonarjev, ampak tudi svojo

Pri glasovanju je bil predlog dr. Grossa, da se vrne načrt odseku, odklonjen s 158 glasovi proti 47.

V obravnavo pride § 3., ki določa, da ima pravico zahtevati vsprejem v občini ne samo prošilec sam in njegovi nasledniki v domovinski pravici, ampak tudi dosedanja domovinska občina in pa tista občina, kateri se je bil brezdomovinec po § 3. odstavku domovinskega zakona pridrlil. O vseh domovinskih spremembah se imajo občine mejsebojno obveščati.

Proti tem določbam so govorili posl. Noske, dr. Funke in dr. Kronawetter, ki so vsi povdarjali vzlasti stillistično nedovršenost tega paragrafa. Posl. Funke je predlagal, da naj se konec paragrafa glasi:

„Vsaka občina je obvezana, o vsprejemu kakšne osebe v domovinsko zvezo obvestiti dosedanja domovinsko občino.“

Pro so govorili posl. dr. Götz, Hagenhofer in dr. Byk. Slednji pobijal je na široko posebno 2. odstavek § 3. in izvajal, da bo iz njega izviral samo veliko nepotrebne pisarije in se ljudstvo nadlegovalo. Zato predlaga govornik, da naj se ta odstavek črta.

Posl. dr. Keil in dr. Marchet stavita posebne predloge k § 3.

Vladni zastopnik baron Schwarzenau izjavi, da se vlada izreče proti predlogom posl. Keil in Noske, da pa nima nič proti temu, ako se vsprejmeta predloga posl. Funke in Marchet.

Na predlog gospoda posl. Povšeta se debata zaključuje.

Generalni govornik posl. Kaftan polemizuje proti nemško-liberalnim in uacionalnim poslancem, kateri vedno govoričijo o invaziji nemških mest po čeških delavcih. Govornik priporoča obravnavani paragraf v vsprejem.

Pri glasovanju se vsprejme § 3. s spremembami, katere sta predlagala posl. Byk in Funke.

Paragraf 4. se vsprejme s spremembami, predlaganimi od posl. Götz in Piniški.

Zatem se seja zaključuje. Prihodnja seja bode v ponedeljek, dne 26. oktobra ob 11. uri dopoldne.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. oktobra.

Budgetni odsek. Minuli četrtek je rešil budgetni odsek razpravo o uravnavi dohodkov višješolskih profesorjev in potem nadaljeval debato o državnem proračunu ter rešil poglavja „uprava drž. dolga“, „nepremična državna lastnina“, „mitnice“, „najvišji računski dvor“, „pristanska in sanitetna služba“ ter nekaj manjših točk. Glede višješolskih profesorjev se je sklenilo, da pripadajo v šesti plačilni razred s 3200 gl. letne plače, ki se vsakih pet let do vstevši 20. leta poviša za 400 gl. Nadalje se je pa tudi nekoliko preosnovala določba glede njihove pokojnine. Najvažneje pa, kar se je ukrenilo povodom razprave tega zakona, je, da se podhravi koleznina. S tem korakom se sicer profesorjem ne godi posebna krivica, ker se jim je povišala letna plača, pač pa se godi in se bo morda godila krivica šolo obiskujočim krogom. Ko bi se

mater, ki ga je k prenašli sodbi zapeljala, dal umoriti. —

Ko so kmalu na to celi tropi kobilic pustošili polja in je zaradi pomanjkanja živil mnogo ljudstva pomrlo, skušal je jezo božjo, katero je po pravici smatral za kazen svoje krvoločnosti, s tem utešiti, da je iz pokrajine Sofale zopet poklical krščanskih učencikov v svoje kraljestvo. Glavar te pokrajine poslal je dva jezuita in na njegov nasvet pridružil se jima je iz Inhambane pregnani misijonar Andrej Fernandez. Cesar države Monomotapa jih je prav dobro vsprejel in ti trije delovali so z veliko vneto in dobrim vspehom za razširjenje krščanstva, pa čez nekaj let jih je portugalski kralj nazaj poklical. Ta je namreč hotel z vojsko nad te pokrajine, da bi zase pridobil bogate zlate rudnike, iz katerih je dohajalo zlato k morju, in da bi se maščeval nad morilci misijonarja Silveira, čegar smrt je v njegovi družini, ki je bila jedna najodličnejših v deželi, povzročila veliko žalost in nevoljo. Zato kralj ni hotel misijonarjev v Monomotapi pustiti, da ne bi razjarjeno ljudstvo isto tako z njimi naredilo, kakor z njih prednikom. Svoji vojski pa je dodal štiri jezuite, ki naj bi skrbeli za njen dušni blagor, ki naj bi pa tudi skušali rodove, s katerimi bi prišli v dotiko, spreobrniti.

(Daje sledi.)

bila koleznina popolno odpravila, bi bili višješolci oproščeni znatnih bremen, sedaj pa, ko se je podhravila, se v tem oziru ni storilo ničesar, pač pa se je še celo bati, da se koleznina jednako šoltni poviša od slučaja do slučaja. S tem pa bo dijaštvo zopet udarjeno. Zeleti bi bilo toraj, da bi se odsekov sklep v tem oziru glasil malo bolje. V današnji seji se vrši posvetovanje o nujnih predlogih glede državne podpore po dimah prizadetih krajem.

Razprava o domovinskem zakonu pokaže v marsikateri točki, da državni poslanci, kateri poleg vsega še prav slabo obiskujejo itak redke seje poslanske zbornice, tako da mora predsednik sem ter tje naspeti vse sile, da zbobna v dvorano potrebno število poslancov, in da je za marsikoga umestna opazka nekega poslanca pri pozivu nekega njegovega sodruga: „Ta pride šele prvega“!, nimajo in hočejo imeti vrhu vsega tega še pravega pojma o potrebah kmečkega in delavskega stanu. Pri sedaj preosnovi domovinskega zakona se namreč ne gre samo zato, da se razbremene kmečke občine, in se ob jednem ozira tudi na mestne občine, marveč treba se je, in sicer menimo v prvi vrsti, ozirati tudi na one državljane, ki so še brez domovinske pravice in ki jo dobe v smislu novega zakona v tem ali onem kraju. Po dosedaj vsprejetih določbah pristojna pa ta pravica državljanu šele tedaj, ako je dovršil 24. leto in bival 10 let neprestano v jedni in isti občini. Tukaj se pa pogrša določba, kaj se zgodi z onimi, ki ne bivajo določeno dobo v jednem in istem kraju, bodi si da jih k temu menjavanju silijo delavske razmere ali kaj drugega. Tak revež ne pride svoj živ dan do domovinske pravice, in bo vsled tega na stare dni moral trpeti vedno preganjanje iz jednega kraja v drugega, ker se ga bo branila vsaka občina. Konečno ga bode morala vsprejeti vendar le jedna iz mnogih občin, in bo morda popolno po krivici morala prenašati ne ravno lahko breme oskrbljevanja revežev. Na ta nedostatek sedanjega zakona je opozarjal v večrajši seji posl. dr. Gross, toda njegov predlog je bil odklonjen s 158 proti 47 glasovom. Kdo se briga za siromaka-trpina, ako se le njemu dobro godi.

Okrajni katoliški shod v Limonovi v Galiciji se je otvoril 22. t. m. Vdeležuje se ga približno tisoč oseb, večinoma članov poljske kmečke zaveze. Predsednikom je bil na prvem zborovanju izvoljen grof Dembicki, njegovim namestnikom pa poslanec Potoček in kanonik Kolor. Razprav se vdeležuje tudi ondotni okrajni glavar. Izmej poročil na tem shodu so bila najzanimivejša ona o katoliškem gibanju, le žal da se to ne more tako razvijati, kakor po drugih deželah, ker ima v svoji sredini mnogo židovskih kapitalistov, poleg tega pa tudi več ali manj oviralcev iz sredine poljskih žlahčičev.

Volitvena borba na Ogerskem. Jednajst oseb ubitih in nad 50 ranjenih, tako se glasi najnovejše poročilo iz ogerskega volitvenega bojišča, predno se je pričela prva volitev. Povsem so torej opravičene grozne slutnje, ki se pojavljajo v glavah vseh dobro mislečih ljudij, ako pomislijo, kaj se še vse pripeti, predno minē 6. november, ko mora biti končana vsa volilna borba. Vojaštvo po celi Ogerski in tudi ob štajerski in gališki meji je vedno pripravljeno, da pomirljivo (!) poseže mej razburjene duhove. Ves prizor v teh dneh se da najbolje primerjati z veliko vstajo na Kreti ali na Kubi, koder se pobija in pokončuje, karkoli kedo doseže. Vse to pa povzročujejo po vladnih poročilih samo nahujskani pristaši katoliške ljudske stranke. V potrdilo, da so vsa taka poročila popolno neosnovana, pa navajamo sledeče naznanilo na notranje misterstvo, katero je doposlal kandidat katoliške ljudske stranke, dr. Burjan. Glasi se: Zupan dr. Sramko in mestni glavar Bruolt sta nahujskala prebivalstvo, da je napadlo mirno skozi kraj ideče volilce ljudske stranke z jajci in kamenjem, dva uradnika sta sama pobirala kamenje in je metala na volilce in orožnikom celo zapovedala, naj streljajo na volilce. Vender so bili pa orožniki toliko usmiljeni, da niso hoteli streljati na nedolžne volilce. Ta upornost je glavarjeve pristaše tako razburila, da so takoj brzojavno zahtevali stotnijo vojakov. — To naznanilo dovolj pojasnuje, čemu se rabi vojaštvo v sedanji volilni borbi. Ko vladna stranka v katerem si koli okraju ne more zmagati moralčno, pomaga si s silo do fizične zmage. V te svrhe pa ne zadostuje niti domače ogersko vojaštvo, marveč se mora pozivati tudi ptuje vojaštvo, da prisiljeno brani nasilnosti vladnih pristašev. In potem se kedo čudi, da ne zmaguje katoliško-ljudska stranka.

Položaj v Bolgartju. O dogodkih, ki so se pojavili v zadnjih dneh v Sredcu, posebno pa v ministerskem svetu, se poroča iz zanesljivega vira nastopno: Ministerski predsednik Stoilov se je že pred nekaj dnevi odpovedal vzhodno-rumelijskim unionistom, ker se je nadjal, da se bode lahko branil proti njim in proti 30 pristašem Cankove stranke ter nekaterim Karavelonistom tudi v tem slučaju, ako se ne razpusti državni zbor ali sobranje. Minister premier je pa le prekmalu uvidel, da je njegova večina dokaj preslaba, da bi se mogla trajno vzdržati na krmilu. Vsled tega je delal z vso silo na to, da se razpusti sobranje, kar se je tudi zgodilo v zadnji seji ministerskega sveta. Opozicija je sicer že dlje časa slutila nekaj o predčasnem razpuščenju sobranja in vsled tega tudi skrbela za svojo bodočnost ter hotela to preprečiti s tem, da je nameravala izvoliti predsednikom svojega vodjo Cankova in s tem hotela prisiliti vlado k odstopu. Toda spodletelo ji je. Vlada pa je hotela pokloniti to čast dosedanjemu predsedniku Teodorovu, a ker se ji želja ni izpolnila, pokazala je svojo jezo s tem, da je razpustila sobranje in razpisala nove velitve, ki bodo odločile mej konservativci in rusofilskimi unionisti.

Tedenski koledar.

Nedelja 25. okt.: 22. pobink. evang.: Dajte cesarju, kar je cesarjevega. Mat. 22. Krizant in Darija m. m. Ponedeljek 26. okt.: Evarist. p. Torek 27. okt.: Sabina d. Sreda 28. okt.: Simon in Juda ap. Četrtek 29. okt.: Narciz m. Petek 30. okt.: Klavdij m. Sobota 31. okt. Volbenk šk. — Lunin spremin: Zadnji kraj 29. ob 4. u. 19. m. zvečer. — Solnce izide: 30. ob 6. u. 44 m., zaide ob 4. u. 43 mi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. oktobra.

(Ob otvoritvi slovenske velikovške šole.) Jutri slavé koroški in ž njimi vred vsi drugi Slovenci lep spominski dan. Otvori se namreč v nedeljo slovesno slovenska šola v Velikovcu, katero je zgradila družba sv. Cirila in Metoda ter jo izroči v oskrb čč. šolskim sestram. — Blagoslov božji spremljaj to trudapolno delo tudi v prihodnje. Nova šola obrodi obilnih sadov in vzgoji mnogo slovenskih sinov in hčera v versko-nravnem duhu ter jim podajaj v milij materni besedi mnogo naukov za življenje, katerih vzlasti danes potrebuje koroška mladina, ta nada lepših dni za tužni Korotan!

(Dopolnilna deželnozborska volitev.) Poroča se nam iz volilnega okraja, da „Narodovi“ agitatorji begajo naše volilce, češ, da iz drugih občin naši volilni možje ne pridejo volit v Kočevje. To je le slepilna agitacija, ki pa ne bo imela nobenega vspeha, kajti vsi naši volilci gotovo pridejo v Kočevje, da oddajo svoje glasove ter pokažejo, da tri četrtine slovenskih volilnih mož tega okraja je za našega kandidata.

(Največje slovensko agitacijsko društvo.) Današnja „Tagespost“ nekako otožno naznanja, da je sedaj „zumeist von importirten Slovenen geleitete“ Mohorjeva družba v Celovcu jela razpošiljati knjige mej člane, katerih je nad 70.000. — Naj bi pač Nemci posnemali delavnost te družbe, žalostno dostavlja „Tagespost“. Mi pa se veselimo krasnih sadov, katerih se veseli Slovenija, zjedinjena vsaj v Mohorjevi družbi.

(Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji.) Premeščeni so č. gg. kaplani: Frančišek Dimnik iz Leskovca na Trebelno, Rafael Vinkler z Mirne v Leskovec, Josip Mensinger iz Trebelnega na Mirno.

(Slovensko gledališče.) Danes se bode drugič predstavljala „Marija Stuart“ in je številnega obiska pričakovati toliko bolj, ker bode prihodnja predstava še le v petek. Torek je sicer dan za slovensko predstavo, a predstava se je morala opustiti, da se bodo mogle vršiti na odra orkestralne skušnje za Foersterjevo izvorno opero „Gorenjski slavček“, katera pride na vrsto v petek, dne 30. t. m.

(Vojašnica za brambovce) se bode prihodnjo spomlad razširila. Prostor ob Gruberjevem kanalu se je že nakupil.

(Z dežele.) O Tovariše, Tovariše! ko bi bil Ti pri sestavi svojega članka, katerega odlomek nam je prinesel Slovenec, rabil malo več pameti in razsodnosti, ne bil bi spravil na potrpežljivi papir take kolobocije samih nesmisel! Mej drugimi ena naj-

grših rečij je nevhvaležnost. Zato ji tudi narod pravi, da je grda ali črna. Z nevhvaležnostjo hoče tudi Tovariš povračevati slovenskemu duhovenstvu ves trud in dobrote, ki jih je v teku časa skazalo in jih še vedno skazuje šoli. Da ne govorim o temnem srednjem veku, ko so bili samostani in drugi cerkveni zavodi skoro edina središča in ognjišča vede in umetnosti, prašam, kedo pa je ustanovljal po naši deželi šole in skrbel za redni šolski poduk, dokler ni prišla prisilna šolska postava? Ali ni bila domoljubna slovenska duhovščina? In, ali ste pomislili katerikrat, gosp. urednik „Tovarišev“, koliko truda, kako prepričevalne zgovornosti je bilo treba farnim predstojnikom, preden so ljudi pridobili za ustanovitev šola v tej ali oni fari?! V nekem farnem arhivu v okolici ljubljanski se nahaja pisana pridiga iz leta 1842. od tedanjega vrlega župnika. Da bi pridobil farane za ustanovitev šole, je govoril čast. gospod v vsej pridigi z mladeniško navdušenostjo, redko prepričevalnostjo o koristi in potrebi šole ter je faranom to pojasnjeval z izgledi iz življenja. In vendar se ljudje niso dali pridobiti za idejo župnikovo, da bi ustanovili šolo. Imeli so vedno kupo izgovorov. Kljub temu pa je župnik z veliko težavo in žrtvami šolo pozidal in poduk vpeljal. Kakor temu v obližju glavnega mesta, še huje se je godilo, še več nasprotja so gotovo imeli čast. gg. drugod po deželi, in vendar so mnogo šol ustanovili in zanje skrbeli. In kjer ni bila šola ustanovljena, je mar ondi deca ostala brez poduka? — Glej „Tovariš“! tudi Ti imaš svoje rojstvo zahvaliti duhovniku. — Ali si že bral življenjepisa svojega očeta, nepozabnega A. Praprotnika? Ali ni bil duhovnik, ki je dajal prvi poduk v pisanji in branji malemu Andrejčku ter veliko pripomogel, da je šel ta v šolo? Res, zdi se mi, ko nekateri sedanji razsvetljeni — seveda v nevednosti — mahajo po prejšnji cerkveni šoli, kakor da bi se vzdignil odrasli sin in tepel tiste, ki so ga spravili iz pobojev — svoje roditelje! In dandanes? Kje so tisti nam (šoli) neprijazni krogi? Koliko in kako drage volje delujejo gg. katehetje po šolah in to brezplačno! Koliko darujejo za darila pridnim učencem. Letos mi je pravil — slučajno — katehet na trirazrednici, da žrtvuje leto za letom povodom prvega sv. Obhajila do 25 gold. Zopet, kadar se zida nova šola. Tedaj se spomnite prijatelja šole. Navadno je župnik, kateri skrbi, da se lomi kamen, koplje in vozi pesek itd. Kadar je šola dovršena, proč mračnjak! In, ali ne veste, g. urednik „Tovarišev“, da je na Kranjskem še sedaj nad 20 šol, katere duhovniki oskrbujejo! Kadar bode urednik „Tovarišev“ za borih par sto osem mesecev na leto, po 4 ure na dan podučeval in zraven dal še sobo za šolo, kurjavo in snaženje zastoj, potem pa se mu mora že vrjeti, da je šoli naklonjen, klobuk doli pred njim! To bi se dalo o onem famoznem članku mnogo pisati, pa naj ostane v peresu. Res je res, ako se hoče dandanes kedo obdati z nekim navideznim sijajem učenosti in modrosti, se mu ni treba dosti učiti. Napade naj Cerkev ali njene služabnike, zakliče ali zapiše: naprej, naprej, navzgor! in z liberalnim plaščem je pokrita vsa — dolina njegove nevednosti!

(Pri razstavi goveje živine v Godoviču) so dobili premije: I. za b i k e: Kankelj Franc iz Godoviča 25 gl. Gostiša Franc iz Logatca 15 gl. Brađeško Anton iz Hlevnega Vrha 10 gl. Lampe Ivana iz Črnega Vrha 10 gl. Pagon Marija iz Godoviča 10 gl. Petrovič Janez iz Medvedjega Brda in Leskovec Anton iz Jeličnega Vrha vsak po 5 gl. II. Za k r a v e: Mulley Adolf iz Logatca 20 gl. Lampe Ivana iz Črnega Vrha 10 gl., Rupnik Tomaž iz Zadloga 10 gl. Kankelj Franc iz Godoviča 10 gl. Leskovec Marija iz Godoviča 10 gl. III. Za b r e j e t e l i c e: Kavčič Janez iz Žirov 20 gl. Istenič Jernej iz Logatca 10 gl. Zust Janez iz Dolov 10 gl. Šemrov Anton iz Medvedjega Brda 10 gl. Gantar Janez iz Zavraca 10 gl. — Razstava je pokazala, da živinoreja na Notraniskem še daleč zaostaja za ono po Gorenjskem. Deževno vreme je bilo vzrok, da se je živine le malo prignalo.

(Iz Tržiča.) Pot iz Tržiča v idilično ležečo vas Bistrica iznenadi sedaj vsakega preprijazno prenovljena kapelica, imenovana „Meršlinarjevo znamenje“. Lepa zunanja oblika (renesans) jako dobro kontrastuje med kmetškimi hišami. Prenoviti, oziroma povečati jo je dal tamošnji vrlo znani posestnik g. Lovro Aljančič. Slike je izvršil akademični slikar g. Ivan Grohar iz Škofje Loke. Oglejmo si jih nekoliko bližje. Za kipom žalostne

M. B. (stare delo) vidi se mesto Jeruzalem; zdej blišči se večerna zarija, omejena od temnih oblakov, ki se pa v gornjem delu polagoma svetlijo. Jako dobro kontrastuje spredaj temni križ, kateri povzdiguje zračno perspektivo. To podoba dopolnjuje slika na oboku: angeljske glave v nebeški svetlobi. Cloveku se zdi, ko ogleduje od spredaj kapelo, da je zidovje nekak okvir, skozi katerega se vidi istinita narava. Pod kipom Marije (v menzi) je Kristus v grobu. Na desni strani stoji sv. Lovrene. Z levico drži raženj, a v desnici ima palmovo vejico — znamenje mučeništva. Posebno lep je njegov mladeniški, proti nebu obrnjeni obraz. — Njemu nasproti je sv. Marjeta. Čez lepo drapirano tuniko razprostira se ji rudeča toga. V desnici ima križ, v snožji zvija se zmaj. Obe podobi ste slikani prav kakor bi stali v dolbini zida, tako plastično in istinito, da bi je menil prijeti. — Spredaj na pročelju se vidite dve knjigi, na katerih stoji kelih s sv. hostijo. Na zunanji južni strani je sv. Jožef. Dan se je nagnil in nebo se je jelo žariti od zahajajočega solnca. Sv. rednik je dokončal delo, sedel na zid ter vzel v naročje sv. Dete, ki tako ljubko zre v obraz sv. Jožefa. Posebno lepa harmonija je izražena v tej kompoziciji — sveta harmonija, katero zamore napraviti le slikar prešinjjen od idej krščanstva, združenih s tehniško dovršenostjo. Na zahodni strani je sv. Jurij. Na vspenjajočem se konju sedi sv. vitez, boreč se z zmajem, ki prihaja iz brezdna. V ozadju se sveti jutranja zarija. Risarija pri tej podobi je izvrstna in posebno fino je izbran kolorit. — Severna stran je okrašena s svetim Florijanom. Na svetlih oblakih kleči, v jedni roki držeč golido, iz katere izliva vodo na gorečo hišo, a v drugi zastavo, ki lepo spopolnjuje podobo svetnikovo v veličastno piramido. G. Ivan Grohar je sicer učenec novejših šol (študiral je v Gradcu in Monakovem), a pri tem nikakor ni zašel na pota, po katerih hodijo nekateri moderni secesionisti. On je vesten opazovalec narave, različno njene prikazni uporablja, a pri tem ne pozabi ozirati se na vzvišene ideje, kar je pokazal pri tem delu. Lepe simetrične skupine, krasni kolorit — to so prednosti njegovih slik. Pozna se, da je veliko proučeval barve, kar sedaj smelo uporablja. Gorki in mrzli, ne penavljajoči se kolorit, vse to njemu služi v dosego plastičnih podob. On se ne spušča v podrobnosti, ampak ozira se na skupni efekt, kar je edino pravo vodilo v umetnosti! Očigled tega smemo z najboljšo vestjo g. I. Groharja sl. občinstvu kar najtopleje priporočati. Čast in slava g. slikarju kakor g. L. Aljančiču, ki bota dolgo vrsto let živel v tej krasni kapelici!

(Iz Banjaloke) se poroča, da je v ondotni okolici zbolelo 40 šolarjev za oslovskim kašljem, izmej katerih so že 3 umrli. Poduk v šoli je vsled tega prenehal.

(Nesreča.) Iz Kamnika se poroča, da je blizu Gmajnice dne 20. t. m. konj posestnika Val Brojana z vozom vred padel v Pšato. — Trije možaki so še o pravem času skočili raz voz, konj je vtonil.

(Morilca) Janeza Šilc, kateri je na grozoviti način umoril Janeza Primca iz Dobropolja, okraj postojnski, so včeraj popoldne izročili tukajšnjemu deželnemu sodišču.

(Darovi.) Za monsign. Jeranovo dijaško mizo: Neimenovan 1 gl. — Preč. gg. duhovni vipavski, zbrani na dekanjski konferenciji v Vipavi 21 gl. — G. Premrl v Vipavi, 1 gl.

(Štajerske novice.) Občni zbor celjske čitalnice vrši se v četrtek dne 29. t. m., ob 8. uri zvečer v starih čitalniških prostorih v Strauss-ovi hiši. — Občni zbor „podpornega društva nižje gimnazije v Celju“ bode dne 31. oktobra t. l., ob 2. uri popoldne v konferenčni sobi, Šolske ulice št. 21, drugo nadstropje. — Za „spodnještajerski jubilejski zaklad“ dovolile ste prispevke občini Vransko 40 kron in Sevnica 50 kron. — Znižano voznino v drugem in tretjem razredu je dovolilo železniško ministerstvo dijakom, kateri se pod vodstvom svojih profesorjev peljejo na kak izlet. — Volilni shod v Trnovljah se preteklo nedeljo ni mogel vršiti, ker se je bil za jeden dan prepozno naznanil pri okrajnem glavarstvu. — V nedeljo dne 25. t. m. vrši se volilni shod v Škofjivasi pri Celju. — Dne 11. t. m. se je v Konjicah ustanovilo „slovensko pevsko društvo“. — V mariborsko bogoslovje vstopilo je letos le 10 abiturijentov, in sicer 3 iz celjske, 3 iz mariborske in 4 iz kranjskih gimnazij. — Oskotirna konjiška železnica se ne izplača in mora k tej že-

leznici okraj vsako leto 4000 gl. doplačati. Konjiški nemčurji zgradili so si nemško šolo za 22.000 gl., ker jim pa manjka drobiža, vzeli si je okrajni šolski svet za 12.000 gl. posojila pri hranilnici v Konjicah. Vprašanje: Kdo bo glavnicu in obresti plačeval? Večinoma slovenski tržani, ki so proti tako veliki stavbi protestirali! Tako so ti ubogi Nemci na Štajerskem „zatirani“ in tako gospodarijo oni z občinskim premoženjem!

(Imenovanje.) Deželnega sodišča svetnik, gosp. Karol pl. Defacis, je imenovan višjim državnim pravnikom v Trstu.

(Iz Prage) 17. okt. Grof Thun je odstopil iz službe dvornika nadvojvode d'Este. Vzrok je političen in delo grofa Badenija, ki je videl v njem nevarnega tekmeca. Thun je nastopil ono službo zoper svojo voljo, in govorilo se je že tedaj, da je ne bo dolgo opravljal. Tedanja slutnja se je sedaj izpolnila. — V Mostu se je zgodila zopet nova nesreča. Pri sladkornici se je vdrla rampa, kjer so spravljali peso. Vdrla zemlja je požrla mnogo pese, pa tudi čuvaja. Akoravno je prihitelo nad 80 delavcev, ki so prst odkopavali, vendar se ni posrečilo ponesrečenca dobiti. Iz tega se sodi, da je zginilo vse v precejšnjo globočino. — Iz ust mladočeskega matadorja, dr. Engel-ja se je čul v Příbramu opomin, da naj delujejo vse stranke skupno. Kako pa on razume „skupno delovanje“, spoznati je iz njegovih naslednjih besed, v katerih tolaži socialiste, da bodo mladočehi z njimi glasovali zoper krščanske socialiste. Tudi dr. Cernohorsky ni nič boljši od Engel-ja, tudi njega bodejo v oči krščanski socialisti. Toda občudovati moramo njegovo učenost in globoko razsodnost. Kakor je govoril pri katoliško-ljudskem shodu v Pragi, bi moral vsak misliti, da so zakrivili socialno demokracijo bogati prelati. To je vendar čudno, da razširjajo ideje soc. demokratov „reveži“ Bebel, Singer, Adler, h katerim se zdaj vrsti tudi velik „revež“ odvetnik Cernohorsky. Menda je tudi on poskusil delo črevljarjevo ali premogarjevo, da pozna tako dobro njih težave in skrbi! — Umrl je grof Bohuslav Chotek, nekdanji deželni predsednik in odposlanik na tujih dvorih. — Na kraljevegraškem bojišču so odkrili nov spomenik in sicer prvemu koroški armade. Prvi kor je napadel leta 1866 Chlum, in bilo bi se mu posrečilo zapoditi Pruse iz njihovega ugodnega stališča, ko bi bili imeli naši vojaki boljše puške. V 20 minutah je padlo izmed 20.000 mož ni več kot 10.000 vojakov in 279 častnikov.

(Kakošen mora biti vrednik.) Po listih krožijo te-le vrstice: Vrednik kaknega lista mora biti dober igralec, kajti igrati mora veliko vlog; imeti mora mnogo ušes, kajti posoditi je mora zdaj temu, zdaj onemu; imeti mora veliko vrečo, da spravi marsikatero surovost, dalje široko grlo in zdrav želodec, da pogoltno in prebavi marsikatero grenko; nadalje mora biti pa tudi dobro izvežban v plavanju, da more preplavati zdaj to, zdaj ono reko mislij in nazorov. Biti mora pa tudi dober kašpot, ker sicer ne more označiti časovnih smerij in raznih križpotov v politiki. Vrednik ne sme biti prepočasnih nog, da ga čas ne prehiti; biti mora telegraf, da kar najhitreje objavi sleherni dogodek. Vrednik mora imeti tudi precejšno moč in gibčnost ter znati ti dve last prav rabiti; biti mora namreč izurjen borilec, da odbija vse napade, dober strelec, da ne zgreši svojega cilja, spreten lovec, da zasači vsako novico; poleg tega pa tudi brzonog, ker se pogosto ščuva nanj z vsemi silami.

(75.000 kron) je glavni dobiček velike 50 kr. loterije v Inomostu, ki se bo v gotovini izplačal z le 20 odstotnim odbitkom. Opozarjamo naše čitatelje na to, da se vrši žrebanje že 7. novembra.

(Semnji po Slovenskem od 26.—31. okt.) Na Kranjskem: 26. okt. v Rakitni; 28. v Radoljici (za živino), Vipavi, Ložu, Mokronogu, Poljanah, Skarčini Žuzemberku, Češnjicah; 30. v Zalogu. — Na Sloven. Štajerskem: 28. v St. Jurju ob juž. žel., Bistrici, Strasi in v Gornjem gradu. — Na Koroškem: 27. v Celovcu; 28. v Frižah, Kaplji, St. Lenartu, St. Mohorju, Sachsenburgu. — Na Primorskem: 29. v Cevdatu, na Bukovi, Boveu.

Društva.

(Sentjaksko-trnovska moška poudružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) veseleč se otvorjenja slovenske šole v Veli-

kovec daruje zanjo 70 gl. Zložili so jih nastopni gg.: kanonik A. Kalan 25 gl. Po 5 gl. sta dala A. Zamejic in I. Vrhovnik. Po 2 gl.: J. Rozman, J. Gujezda in F. Ferjančič. R. Mrčun 1 gl. 50 kr. Po 1 gl. so darovali: J. Sušnik, A. Z., dr. Lesar, dr. Lampe, dr. Dolencec, A. Kržič. Fr. Birk, M. Mrak, dr. Ušeničnik, J. Oblak, J. Renier, A. Dečman, K. Lahajner, dr. Fr. Papež, Dragotin Zagar, Jos. Vidmar, Jak. Zalaznik, dr. Zitnik, A. Stroj, Matija Prijatelj, Ivan Grčar, Ivan Mejač, Val. Eržen. Po 50 kr.: dr. J. Krek, dr. J. Janežič, Jernej Bahovec, Fr. Ban, Jos. Majer, Jos. Pichler, dr. Vl. Förster, Ivan Vranič. L. Belar 30 kr. N. N. 20 kr. Iskrena hvala rodoljubnim gg. darovalcem! Da bi jih jutri posnemalo mnogo Slovencev!

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: Gosp. c. kr. notar Ivan Plantan kot volilo pokojne gospe Marije Jemc-eve po odšteti dedni pristojbini 90 gl.; gospod Francišek Fajdiga iz Sodrašice 59 kron in sicer: 45 kron 28 vin. dar Sodražanov kot čisti dohodek kegljanja na dobitke in 13 kron 22 vin. iz gostilniškega nabiralnika; ženska podružnica v Logatcu 100 gl. pokroviteljnine; gdč. Ljudmila Roblek-ova iz Litije povodom otvoritve Velikovske šole 100 gl., katere so zložile tamošnje čestilke in častilci našega slavnega pesnika Simona Gregorčiča v ta namen, da se ta naš in celega slovenskega naroda ljubljenev vpiše kot pokrovitelj pri litijski podružnici. Gdč. Antonija Drufovka-va, blagajničarica sezanske ženske podružnice, 50 gl. na račun V. pokroviteljnine in gosp. Viktor Globočnik, dež. poslanec in c. kr. notar v Kranju, 5 gl. za „Narodno šolo“ v Velikovu. — Izjavljajoč najprisrčneje zahvalo požrtvovalno delavnim rodoljubnikom in domoljubom izrekamo danes nado, da se bo vsled otvoritve prve družbine narodne šole na Koroškem veliko navdušenje občinstva do naše družbe povečalo, požrtvovalnost pa pomnožila. — Rojaki! Jutri se bo s primerno slavnostjo izročila krasna šola v St. Rupertu pri Velikovu verski-dinastični narodni vzgoji. Porabite to redko priliko, ko se otvarja prva družbina slovenska šola na Koroškem ter polagajte ustrezajoč svojim rodoljubnim čutilom darove za družbine učne zavode in manjšajte s tem skrb onim, katere je Vaše zaupanje postavilo čuvati slovensko dedico pred potujčevanjem. V to pomozí Bog!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Vrhniški podružnici sv. Cirila in Metoda) vabita k veselici, katero priredita v korist družbe sv. Cirila in Metoda v dvorani Vrhniške Čitalnice s prijaznim sodelovanjem konservatoristnje gospice Amelije de Rocco-ve, dne 25. oktobra 1896. v slavo otvoritve prve slovenske šole v Velikovu na Koroškem. — Začetek ob ½ 8. uri zvečer. — Vstopnina: sedež 50 kr., stojišče 30 kr. — K obilni vdeležbi vabi uljudno odbor.

Telegrami.

Dunaj, 24. oktobra. (Poslanska zbornica.) Koncem včerajšnje seje so stavili poslanec Forcher in tovariši nujni predlog glede podpore po uimih prizadeti občini Sölk na Štajerskem. Predlog se je izročil budgetnemu odseku.

Dunaj, 24. oktobra. Stalna komisija gospodske zbornice in stalni odsek poslanske zbornice sta razposlala svoji poročili, v katerih priporočata vsprejem načrta zakona o uvedbi obrtnih sodišč. Najvažnejši predlog stalne komisije meri na to, naj se določijo okrajna sodišča za razsodišča v prepornih zadevah mej delodajalci in pomočniki in poslednjimi samimi. Nadalje se objavlja poročilo o zakonu glede preosnove sodišč, ki se je neznatno spremenil.

Dunaj, 24. oktobra. Liberalni veleposestniki so s 26 proti 18 glasovom vsprejeli predlog, da se sklene kompromis s konservativnimi veleposestniki za bodoče deželnozbornske volitve. Pogoji se objavijo v najkrajšem času.

Celovec, 24. oktobra. Vsled novih nalivov in ogromne množine snovij, katere so dovedli seboj hudourniki v Ziljski dolini, se je struga reke Zile pri Ratendorfu popolno zamašila in teče voda sedaj čez polja in travnike. Vas Ratendorf je od vode popolnoma obkoljena in vsak promet z vasjo nemogoč. — V mestu smo imeli zvečer pri 17° gorkote grozno nevihto.

Budimpešta, 24. oktobra. Ogerski korespondenčni urad poroča iz Banje Bistrice, da je bila pri zadnjih nemirih v Erdöközu ustreljena 16letna deklica, 12 oseb težko in 18 lahko ranjenih. Več oseb je kmalu umrlo radi velikih, nevarnih ran. Kraj Erdököz se

nahaja v obsednem stanju (!). Po peti uri zvečer ne sme nihče na ulice in ob 8. uri morajo ugasniti vse luči po hišah. — Iz drugih krajev dohajajo poročila o jako krvavih bojih. Več stotnih vojakov je pozvanih iz večjih mest. Veliko število oseb, ki so baje provzročile nemir, so oblasti vtaknili v ječe.

Rim, 24. oktobra. Civilna poroka neapolskega princa se je vršila danes dopoldne ob 11. uri 20 min. v plesni dvorani v Kvirinalu. Na to se je podal slavnostni sprevod v cerkev Sta. Maria degli Angeli h cerkveni poroki. Nbrojna množica prebivalstva je sprevod navdušeno pozdravljala.

Rim, 24. oktobra. Kralj je podelil ministerskemu predsedniku Rudiniju red Annunziata.

Bern, 24. oktobra. Na celi švicarski visoki ravnini je včeraj zjutraj snežilo in oviralo telefonski promet. Povodnji se naznajo iz raznih kantonov. Vinski pridelki so uničeni.

Svilnato blago za plesne obleke po 35 kr.

do 14-65 meter — istotako črna, bela in barvasta **Hennebergova svila** od 35 kr. do gl. 14-65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (ok. 240 kakovostij in 2000 raznih barv, vzorcev itd.), poštnine in carine presto na dom. Vzorec obratno. V Švice dvojni pismeni porto. 28-6-4-4 Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in k. dvorni zal.) Curih.

Pomirljivo

sliz razkrajajoče in izvrstnega okusa so

antikataralične pastile lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta)

katere učinkujejo proti hripavosti in olajšujejo kašelj. — Cena škatljici 25 kr., 10 škatljice gl. 2.—. 124 (50-35) 4

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
načistoje kisle
KISELINE

ki se po izrekumedicinskih avtoritet s posebnim vspehom rabi pri boleznih: **motnem prebavljenju, želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slasti do jedi, zgagi itd., ter katarah v sapilih, zaslizenju, kašlju in** (III.) hripavosti. 10 35

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopalnišče pri karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Tržne cene v Ljubljani

dné 24. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 80	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež,	6 20	Surovo maslo, "	— 75
Ječmen,	5 50	Jajce, jedno	— 3
Oves,	6 50	Mleko, liter	— 10
Ajda,	8 50	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	6 50	Telečje	— 62
Koruza,	5 20	Svinjsko	— 62
Krompir,	2 —	Koštrunovo	— 36
Leča, hktl.	10 —	Piščanec	— 40
Grah,	10 —	Golob	— 15
Fižol,	9 —	Seno, 100 kgr.	2 50
Maslo, kgr.	— 90	Slama, 100 "	2 10
Mast,	— 74	Drva trda, 4 kub. m.	7 40
Špeh svež,	— 72	" mehka, 4 "	5 —

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celzijju	Vetrovi	Nebo	Mokrišina v 24. urah v mm.
23	9. zvečer	727.5	15.6	p. m. jzah.	dez	
24	7. zjutraj	728.8	12.1	sr. jzah.	oblačno	16.0
	2. popol.	731.5	14.0	"	poloblačno	
Srednja včerašnja temperatura 14.9°, za 5.8° nad normalom.						

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

"ZORO"

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.
Cena: Za nedijake 80 kr., za dijake 50 kr.
Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur.,
Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, III., 31.

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in študenti „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

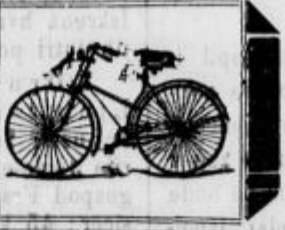
Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z **diplomo in svetinjo**
v Bruselju (Belgija) 1888. 1.
na Dunaju 1892. 1.

Brata Zupan
izdelovatelja orgelj v Kamnigori (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala **55 novih orgelj**
in izvršila nad **200 poprav.**
Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevljarški mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporočata se prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpriprosteje do najfinije oblike.

IVAN JAK
v Ljubljani, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastojni pristrojev za vozarenje.
in franko.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
sv. Petra cesta št. 17.
priporočata se prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih.
Vnaprejem tudi naročila na nove predmete ter pro-
navlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive
kovine po nizki ceni.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča
priporočata se prečastiti duhovščini, cerk-
venim predstojništvom in dobrotnikom v
najnatančnejše izdelovanje
monštranc, ciborijev, ke-
lthov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd.
iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Franjo Toman
podobar in pozlatar, Križevniški trg 1, Ljubljana
se priporočata se prečastiti duhovščini za izdelo-
vanje cerkvenih in sobnih del po nizki
ceni in priznana natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten),
slike, cofe, kroglice za vrvi itd.

J. Kopac,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporočata se prečastiti duhovščini ter slav-
nemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
klg. po 2 gl. 45 kr.
Za pristnost jamči s svoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Austro-
Ogerski monarhiji.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvitke in mēd priporočata
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OBROSLAV DOLENEC
svečar in lectar, trgovina z mēdom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.
Dobiva se tudi mēd v satovji, pitaneč
in medenina prav po nizki ceni. Zaloga
in prodaja izvršnega brinja in brinjevca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje mēd v pansih, sodčih, pa tudi vosek
in suho satovje.

Drag. Matkovič
brivec in vljasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporočata v najnatančnejše izvrševanje
vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
Stol
iz trdega lesa, poliran v orehovi
barvi,
veja samo
1 goldinar.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvi.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporočata se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v nujino
stroko vstevajoča se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vzhledno
po najnižji ceni. Prekupcem priporočata
oljnate barve v ploščevinastih posicah.
Največja zaloga karbolinaja, masčobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar **IVAN URAN** Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporočata p. n. čast. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah.

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandi pri Novem mestu
(na Dolenjskem) in vseh v
njih stroko
priporočata
lepo svojo
zalogo
lončenih pečij, štedilnikov
trpežno v ognju iz-
delanih predmetov po
prav nizki ceni. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kalš na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR urar v Ljubljani
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporočata svojo zalogo
zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budičnic
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporočata vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjadj
v Ljubljani, Semenišče (za vođo)
priporočata se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Zaloga različnega orodja
in kirurških instrumentov
Ljubljana, Valvazorjev trg 6. Ljubljana, Stari trg 6.
Alojzij Vanino
priporočata se prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu nože, škarje, brivice
itd. iz najboljšega jekla po nizki ceni. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franjo Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporočata se prečastiti duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ple-
skarsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporočata se prečastiti duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključe iz aluminija. Posebej
se se priporočata v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napejjevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, ceno nizko.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živca
zobozdravnik **A. Paichel**
poleg čevljarkega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadstr.

Franc Pavšner krojač v Ljubljani,
Stari trg 6. nasproti c. kr. gimnaziji
se priporočata se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu v naročila na **duhovniško in ol-**
vilno obleko po poljubnem kroju, zago-
tavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko ceno.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt
v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporočata v podkavanje konj in razno-
vrstnih voz, ima tudi v zalogi
raznovrstne voze in sani
ter jih izdeluje po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporočata se prečastiti duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni. — Ponudi se tudi v tapeci-
ranje in dekoriranje dvoran in sob, ka-
tere tudi špalira. Osobito se priporočata za
delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izbori
priporočata
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

FR. TOMEČ
pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporočata se prečastiti duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. za-
gotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

Alojzij Erjavec pr. Zor
čevljar — Ljubljana, čevljarke ulice 3
se priporočata se prečastiti duhovščini in
sl. občinstvu v naročevanje
raznovrstnega obutala
katero izvršuje od najpriprostejšega
do najfinijejšega, iz zanesljivega blaga
prav trpežno in cenó.

JANEZ DOGAN
mizarški obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporočata se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvršno urejeno
zalogo divanov, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborno blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, sv. Petra cesta 16
priporočata se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz valjbo-
dove dlake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporočata
svoje izvršne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela.
Vizitnice
v poljudni obliki priporočata
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladščičarsko pecivo iz različne moke
po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štrukliji,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
ročata se za naročila ob primolijah, svatovščinah, imen-
dneh in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Lapponi-ju g. lekarnarju **G. PICCOLI-ju**
v Ljubljani pristržno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
želodec.
(Cena jedni stekleničoti 10 kr.)
Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo boleham
Piccolijevo želodčno tinkturo,
katera krepi želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Domača tvrdka
Ana Hofbauer
v Ljubljani.

Velika zaloga
cerkvene obleke,
orodja
in posode.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča

Ana Hofbauer, 160 45-35
imejteljica zaloge cerkvene obleke
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Velika izbira lepih, porabnih daril za božič in novo leto!

Najboljše **URE** po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov
in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: **Stenske (Pendel-) ure z godbo**
po jako nizki ceni. 711 2

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Dominik Demetz

podobar in izdelovatelj oltarjev
St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)

se priporoča častiti duhovščini za napravo:

kipov, svetnikov, križev, božjih grobov, reliefov, križevih potov, oltarjev, prižnic, spovednic, krstnih kamnov itd.

v vsakoršnem slogu in lesu s finim barvanjem in pozlačenjem pod skromnimi in realnimi pogoji.

Za res umetniško izvršitev dajem popolno poročstvo.

Ilustrovani ceniki in proračuni na zahtevo brezplačno in franko.

Spričalo!

Jemljem si čast, v imenu tukajšnjega samostana Vam izreči popolno zadovoljstvo z lepim kipom sv. Frančiška, ki ste ga nam napravili, ter našo cerkev zelo zaljša. 685 12-1

V Lincu, dne 6. maja 1896.

P. Klet Hirsenschrott O. C.,
gvardijan.

100 do 300 glid.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez lastnega premoženja in brez izgube, ako hoče prodajati postavno dopuščena državna pisma in srečke.

Ponudbe pod naslovom: „Leichter Verdienst“ Rudolfu Mosse, Dunaj. (574 10-10)

Stanarinske knjižice

za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 glid. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Št. 31.481.

Razglas.

707 3-3

V smislu § 37 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana se daje naznanje, da bodo

proračuni o prejemkih in troških

1. mestnega lotriškega posojila,
2. mestne klavnice, in
3. mestnega vodovoda

za 1897. l. od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tukajšnjem ekspeditu občanom na vpogled.

Pri pretresovanji in konečni rešitvi teh proračunov vzlet bo občinski svet slučajne opazke o njih v predvarek.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 14. oktobra 1896.

Št. 52.043.

Razglas.

708 3-3

V smislu § 37 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so

proračuni o dohodkih in troških za l. 1897

1. mestnega zaklada,
2. mestnega ubožnega zaklada,
3. meščansko-bolničnega zaklada in
4. ustanovnega zaklada

že sestavljeni in bodo od 15. do 31. t. m. razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu na vpogled, da vsak lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 15. oktobra 1896.

Velika 50 krajcarska loterija v Inomostu.

Predzadnji teden!

684 15-10

Glavni dobitnik

202 1

75.000 kron v gotovini
z 20% odbitkom.

Srečke à 50 kr. priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Ustanovil leta 1767 Joh. Jak. Samassa
v Ljubljani.

C. in kr. dvorni

ZVONAR

58 12-10

Albert Samassa
v Ljubljani.

Livarna harmonično in melodično
ubranih

ZVONOV.

Zaloga cerkvene priprave iz masivnega
brona, svečnikov, lestencev, svetiljk,
altarnih križev, kanon-tablic, loncev
za cvetlice itd.

Sesalnice

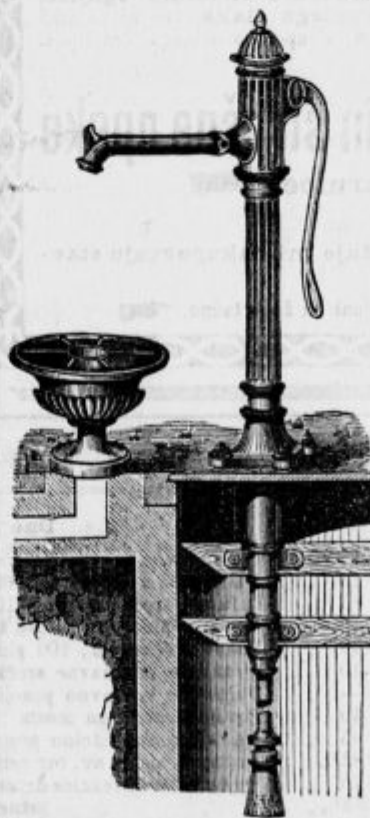
najboljše konstrukcije za razno uporabo: za
pivovarne, tovarne, rudnike itd. itd.

Vodnjake (štirne)

popolne vodovodne naprave, kletne
sesalke in potrebščine, cevi iz kova-
nega železa, cevi iz gumija in ko-
nopne cevi,

vsakovrstno kovinsko blago

kot: različne pipe in ventile, pred-
mete za sklepanje in zapiranje pri
napeljavah cevij, priprave za ko-
pališča, varnostne priprave za parne
kotle, mazilne priprave itd.

Livarna za medenino in kovino
po modelih.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Brajce za gospode,
bell chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez mandet,
27 vrst
jedna od gl. 1-10 do 2-7
šest " " 6-25 " 15-
Brajce za dečke,
v velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gl. 1- do 1-40
šest " " 5-75 " 7-75
Svitice za gospode,
8 vrst
jedne 80 kr. do gl. 1-40
šest gl. 4-50 do gl. 7-50
Dvanaest ovratnikov
od gl. 1-50 do 2-20.
Dvanaest manšet
od gl. 3-30 do 4-60.
12 prečlog
(Vorhem. Sen)
od gl. 3-25 do 5-
Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.
Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 8 43

Praško domače zdravilo

iz lekarne

B. Fragner-ja v Pragi,

je staro, najprvo v Pragi rabljeno domače sredstvo, ka-
teru rane ohranjuje čiste ter zabranjuje in olajšuje vnetje
in bolečine ter je ohlajuje

V lončkih po 35 kr. in 25 kr.; po pošti 6 kr. več. —
Razpošilja se sleherni dan. 46 26-17

Vsi deli ovitka imajo poleg razvidno
oblastveno potrjeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarua „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala strana, na vegalu Spornarjeve ulice 203.

Dražba cerkvenega vina.

Cerkveno predstojništvo sv. Peter pri
Mariboru bode dne 3. novembra t. l. ob
10. uri dopoldne svoj

vinski mošt

(60 polovnjakov) po dražbi prodalo.

Njegovih vinogradov šiba Božja ni obiskala,
zato ima letos tudi prav izvrstno blago. 713 2 2

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

IG. HELLER na Dunaju

29 8 II/2 Praterstrasse 49 208 20-16

Zastopniki se iščejo!

Pred ponarejanjem se je treba posebno varovati!

J. Bendik-ova

v Št. Valentinu na Nižjeavstrijskem

maščoba za
mazanje in likanje
je najbolje sredstvo
za ohranjenje usnja

in se dobiva
v Ljubljani
le pri trvdki

M. Supan
na Dunajski cesti.

Pred ponarejanji svari se sl. občinstvo. 112 25-20

Brisko vino, kostanj, češplje!

716 3-1

Vinski prekupei, krémariji in drugi, ki želé ku-
povati pristno mlado brisko vino, mošt
(rebulu) ali en gros domač kostanj, lepe
marone in olupljene žvepljane češplje, dobé
vse to najbolje in prav po ceui na naslov: Vinarsko
in sadjerejsko društvo za Brda s sedežem v Gorici.

Prodaja materijala od knežjega dvorca.

Od porušenega knežjega dvorca v Ljub-
ljani prodajam po nizki ceni

stavbinski in drugi materijal,

kot: opeko, vezi, vrata, okna itd. itd.
na lici mesta ali pa na svojem domu v Ljubljani,
Trnovski pristan št. 14.

Val. Accetto,
zidarski mojster.

554 62-34

768 20-18

Valentin Accetto,

zidarski mojster

161 45-35

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14,

priporoča se slav. občinstvu in prečast. duhovščini, podjetnikom in društvom v vsa v

zidarsko obrt spadajoča dela

bodisi že v izvršitev novih stavb, cerkvenih in zasebnih poslopij
ali v popraviljanja, prenaviljanja, dozidavanja ali povečavanja starih
poslopij, vzdavanja in postavljanja lončenih štedilnih ognjišč,
polaganje vsakovrstnega, osobito cerkvenega tlaka, vse po najnižji
ceni, zagotavljaajo zanesljivo, strokovnjaško izvršitev z uporabo dobrega materijala.

Priporoča se nadalje tudi v odjemanje

vsakovrstne stavbinske in strešne opeke

iz lastne opekarnice,

za katere izvrstnost jamči ter oddaje po najnižji ceni.

Na željo daje tudi nasvete in tudi posreduje pri nakupovanju stav-
benega prostora ali vže obstoječih stavb.

Vseskozi praktični načrti in proračuni na željo točno.

Priporočamo svojo brezdimno, brez sajasto in
brezvonjavo

oglíno (kôks)

kot izvrstno kurivo za ognjišča, sobine peči, kakor tudi za
obrtiškó kurjenje, kakoršno rabijo ključarji, kovači, sla-
žičarji, kavarnarji, pralnice in likalnice, krojači, klo-
bučarji, za sušenje stanovanj in sob itd.

Cena iz tovarne do 50 kg. 2 kr. kg.

50 " 95 "
100 " 180 "

Večja naročila po dogovoru ceneje razpošiljamo vnanjim na-
ročnikom v žakljih ali vagonih.

Jedna vožnja na dom dostavljena stane 1 gl. 50 kr.

Plinova tovarna
v Ljubljani.

586 10-9

Dunajska borza.

Dne 23. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	101 gl. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 15 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 85 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 10 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 70 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " 10 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	942 " — "
Kreditne delnice, 160 gl.	368 " 40 "
London vista	119 " 95 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 82 1/2 "
20 mark	11 " 76 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 53 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 45 "
C. kr. cekini	5 " 66 "

Dne 23. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	143 gl. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	155 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	190 " 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " — "
Tisine srečke 4%, 100 gl.	137 " 50 "
Dunavske vranavne srečke 5%	129 " 75 "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " 75 "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 " 45 "
Prijoritete obveznice državne železnice	222 " 25 "
južne železnice 3%	171 " 50 "
južne železnice 5%	128 " 40 "
dolenjskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gl.	196 gl. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	140 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	17 " 90 "
Rudolfove srečke, 10 gl.	22 " — "
Salmove srečke, 40 gl.	70 " — "
St. Genois srečke, 40 gl.	71 " 25 "
Waldsteinove srečke, 20 gl.	60 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	154 " 40 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3396 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	421 " — "
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	100 " 75 "
Dunajskih lokal. teleznic delniška družba	64 " 50 "
Montanska družba avstr. plan.	84 " 60 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	155 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " 87 "

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanj za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.